

Sygn. akt **XXVII Ca 2498/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyliński

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **B. P.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt II C 3132/16

1. oddala apelację.

2. zasądza od B. P. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Grzegorz Tyliński

ZARZĄDZENIE

1. a/a,

2. odpis wyroku doręczyć pełnomocnikom stron

SSO Grzegorz Tyliński

Sygn. akt XXVII Ca 2498/17

UZASADNIENIE

B. P. pozwem z 14 grudnia 2015 r. wniosła o zasądzenie od (...) S. A. w W. kwoty 400 euro wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 3 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za opóźniony lot z 3 sierpnia 2014 r., a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 30 grudnia 2015 r. wydany został, w postępowaniu upominawczym, nakaz zapłaty uwzględniający w całości żądanie z pozwu.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych w każdej ze spraw połączonych do wspólnego rozpoznania. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powódkę, powołując się na art. 778 k. c.

Wyrokiem z 6 czerwca 2017 r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 3132/16 Sąd rejonowy dla m. st. warszawy w W. oddalił powództwo w całości i obciążył powódkę kosztami procesu w całości, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył pozwany zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego, to jest niezastosowanie normy określonej art. 117 § 2 zd. 2 Kodeksu cywilnego, polegające na pominięciu oświadczenia pozwanej- stanowiącego zrzeczenie się zarzutu przedawnienia,

2) naruszenie prawa materialnego, poprzez błędne zastosowanie terminu przedawnienia określonego art. 778 Kodeksu cywilnego dla roszczeń wynikających z nieprawidłowej realizacji umowy o imprezę turystyczną,

3) naruszenie prawa materialnego, to jest art. 118 Kodeksu cywilnego, poprzez jego niezastosowanie, w zw. z odesłaniem do jego stosowania treścią art. 11 ustawy o usługach turystycznych, w zw. z treścią art. 3 ust. 5 i 6 rozporządzenia (WE) 261/2004- co doprowadziło do błędnego uwzględnienia podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia,

4) naruszenie prawa materialnego, to jest art. 442¹ §. 1 Kodeksu cywilnego, w sytuacji, w której w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia ze zbiegiem roszczeń ex delicto i ex contractu,

5) naruszenie prawa procesowego, to jest art. 355 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego w zw. z art. 203 §. 1 Kodeksu postępowania cywilnego, poprzez nieuwzględnienie oświadczenia powoda o cofnięciu pozwu, czego konsekwencją było nieumorzenie postępowania, w zakresie objętym oświadczeniem o cofnięciu pozwu,

6) naruszenie prawa procesowego, to jest: art. 233 §. 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów, w sposób:

a) niewszechstronny, tj: z pominięciem treści oświadczenia woli (korespondencja e- mail z dnia 16 maja 2017 roku) oraz czynności prawnych dokonanych przez pozwaną (realizacja transakcji z dnia 18 maja 2017 roku), stanowiących o uznaniu roszczenia oraz zrzeczeniu się przez pozwaną zarzutu przedawnienia;

b) wadliwy, tj. z pominięciem wnioskowanego dowodu z przesłuchania stron, co doprowadziło do uniemożliwienia stronie powodowej wykazania zbiegu podstawy roszczeń ex delicto i ex contractu. Przedmiotowy zarzut jest następstwem niezastosowania normy przedawnienia określonej art. 4421 § 1 Kodeksu cywilnego.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o :

1) umorzenie postępowania, w zakresie dochodzonej pozwem kwoty 397,46 euro;

2) zasądzenie na rzecz strony pozwanej kwoty 74,49 euro wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości za opóźnienie liczonymi od dnia 19 maja 2017 roku do dnia zapłaty;

3) uchylenie punktu II wyroku;

4) zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów procesu, wg spisu kosztów: 600,00 złotych- tytułem kosztów postępowania przed Sądem I instancji; 1.200,00 złotych- tytułem kosztów postępowania, w związku z ponownym

rozpatrzeniem sprawy przez Sad I instancji (po uchyleniu postanowienia o odrzuceniu sprzeciwu); 30,00 złotych- tytułem opłaty sądowej od pozwu; 17,00 złotych- tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 29,20 złotych- tytułem poniesionych w toku procesu kosztów korespondencji; 120,00 złotych- tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym; 30,00 złotych- tytułem opłaty od apelacji; 5,20 złotych tytułem opłaty pocztowej w związku z nadaniem apelacji.

5) alternatywnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sad I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. wobec czego ograniczono uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Dokonując oceny podniesionych w apelacji zarzutów zauważyć należy, iż jak prawidłowo ustalił to Sąd Rejonowy do przewozu, którego prawidłowość kwestionowana jest przez powódkę doszło w dniu 3 sierpnia 2014 r. Tymczasem z roszczeniem dotyczącym tego lotu powódka wystąpiła dopiero w dniu 14 grudnia 2015 r. Mając na uwadze, iż wystąpienie z powództwem mogło przerwać bieg terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k. c.), należy zbadać, czy w tej dacie zgłoszone roszczenie było już przedawnione. Z uwagi na charakter zgłoszonego roszczenia (roszczenie o zapłatę ryczałtowej kwoty po 250 EUR na rzecz każdego z powodów), uznać należy, iż powodowie swoje roszczenie opierają na art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) Nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Zgodnie bowiem z tym uregulowaniem w przypadku odwołania do niniejszego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości: 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1 500 kilometrów; przy czym przy określaniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu. W takiej sytuacji w pierwszej kolejności dla oceny prawidłowości zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia ocenić należy, czy przepisy powyższego rozporządzenia (WE) zawierają „własne” uregulowania uniemożliwiające lub co najmniej ograniczające możliwość dochodzenia wskazanych tam roszczeń z uwagi na upływ czasu. Analiza tego rozporządzenia (WE) wskazuje, iż takich uregulowań w nim brak. Nie kwestionując tu prymatu aktów prawa międzynarodowego nad aktami prawa krajowego, ocenić należy, czy wobec braku tego rodzaju uregulowań w rozporządzeniu, możliwym jest stosownie w tym zakresie przepisów wewnętrznych państwa członkowskiego. Kwestia ta była już przedmiotem oceny dokonanej przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości. W wyroku z dnia 22 listopada 2012 r. (sprawa C-139/11) Trybunał ten wskazał, iż Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91, należy interpretować w ten sposób, że termin na wytoczenie powództwa o odszkodowanie, o którym mowa w art. 5 i 7 tego rozporządzenia, jest ustalany zgodnie z przepisami każdego państwa członkowskiego w dziedzinie przedawnienia roszczeń. Pogląd ten na potrzeby stanu faktycznego ustalonego w niniejszym postępowaniu należy podzielić. Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, iż dla oceny skuteczności podniesionego przez pozwaną Spółkę zarzutu przedawnienia roszczenia koniecznym jest jego ocena na tle przepisów prawa krajowego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności zauważyć należy, iż umowa przewozu osób uregulowana została w przepisach Kodeksu cywilnego (art. 774 – 778 tego Kodeksu). Zgodnie zaś z art. 778 k. c. roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia, wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany – od dnia, w którym miał być wykonany. W takiej sytuacji skoro przewóz jak prawidłowo ustalił to Sąd Rejonowy wykonany miał być w dniu 15 sierpnia 2014 r., roszczenia z nim związane przedawniają się z dniem 15 sierpnia 2015 r. Skoro do tego

dnia nie doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia, podnosząc zarzut takiego przedawnienia pozwany w sposób skuteczny uchylił się od jego zaspokojenia.

Na tym tle zwrócić należy uwagę, iż podobny pogląd wyrażony został obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. - w dniu 17 marca 2017 r. Sąd Najwyższy rozstrzygając pytanie prawne zadane przez Sąd Okręgowy w Warszawie podjął uchwałę (sygn. akt III CZP 111/16), stwierdzając, że Roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, przedawnia się w terminie rocznym na podstawie art. 778 k. c.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, iż podniesione przez powódkę w apelacji zarzuty są nietrafne, a tym samym w związku ze skutecznie podniesionym zarzutem przedawnienia dochodzonego roszczenia Sąd I instancji prawidłowo oddalił powództwo.

Przechodząc do oceny dalszych zarzutów apelacji Sąd II instancji zauważa, że po wydaniu zaskarżonego wyroku do akt sprawy wpłynęło pismo powódki (karta 73 akt sądowych) zawierające oświadczenie o cofnięciu pozwu w zakresie kwoty 397,46 euro, a w związku z tym zmiany żądania poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 74,49 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 19 maja 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania, niemniej jednak nawet przy uwzględnieniu jego treści powództwo w zmienionym zakresie nie zasługiwałoby na uwzględnienie. Zwrócić należy uwagę, iż cofnięcie to nastąpiło bez zrzeczenia się w tym zakresie roszczenia oraz bez zgody pozwanego na takie cofnięcie, a tym samym nie sposób było twierdzić, iż cofnięcie to było skuteczne. Tym samym brak było podstaw do uchylenia w tej części zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania.

Sąd Okręgowy wskazuje, że treść art. 117 § 2 zd. 2 k. c. nie zastrzega specjalnej formy zrzeczenia się zarzutu przedawnienia i może ono nastąpić zarówno poprzez zachowanie dłużnika, które wprost wyraża wolę zrzeczenia się tego zarzutu, jak i w drodze wykładni, jeśli w zachowaniu dłużnika w stopniu dostatecznym można dopatrzeć się woli zrzeczenia się zarzutu przedawnienia (wyr. Sądu Najwyższego z 12.10.2006, I CSK 119/06, Legalis; powołany już wyr. Sądu Najwyższego z 16.2.2012 r., III CSK 208/11). W szczególności zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie wymaga zachowania formy pisemnej. W przypadku dorozumianego zrzeczenia się zarzutu przedawnienia, należy uwzględnić czy działanie dłużnika skierowane było na wywołanie skutku w postaci zrzeczenia się tego zarzutu (tak SA w Szczecinie w wyr. z 17.2.2005 r., I ACa 13/05, OSA 2006, Nr 9, poz. 31; podobnie Sąd Najwyższy w powołanym wyżej wyr. z 19.3.2002 r., IV CKN 917/00). Trafne jest również spostrzeżenie Sądu Najwyższego w wyr. z 21.7.2004 r. (V CK 620/03, Legalis), zgodnie z którym nie sposób uznać za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia każdego zachowania się dłużnika zmierzającego do zaspokojenia roszczenia, np. zapłacenie odsetek. Tylko wówczas można przyjąć dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia, gdy jego zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności. Nie należy pochylnie przyznawać waloru zrzeczenia się zarzutu przedawnienia zachowaniom dłużnika, które mogą być wytłumaczone w inny sposób. W szczególności częściowe spełnienie roszczenia nie może być, w braku innych wskazówek, uznane za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia, gdyż dłużnik mimo przedawnienia pozostaje nadal zobowiązany i może chcieć część swojego zobowiązania wykonać, nie pozbawiając się jednocześnie zarzutu pozwalającego łatwo uchronić się od realizacji dalszych obowiązków (tak trafnie B. Kordasiewicz, w: SPP, t. 2, 2008, s. 564). Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie sposób uznać oświadczenia z dnia 18 maja 2017 r. o wypłacie odszkodowania w wysokości 397,46 euro na podstawie decyzji z H. A. w G. nakazującej wypłatę odszkodowania oraz dokonanie przelewu tych środków w dniu 18 maja 2017 r. Zdaniem Sądu II instancji z powyższego zachowania pozwanego nie wynikał zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia a jedynie wykonanie ww. decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego podjęcie przez pozwanego powyższych czynności nie mogło być również zakwalifikowane jako uznanie roszczenia ostatecznie dochodzonego przez powódkę, bowiem nie może wywołać skutku prawnego dokonanie uznania roszczenia po upływie terminu jego przedawnienia. Przerwaniu podlegać może bowiem wyłącznie termin, który jeszcze biegnie, a nie ten, który już upłynął (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt I ACa 1094/15). Skoro pozwany

wypłacając powódce ww. kwotę w ramach wykonania decyzji H. A. w G. dopiero w maju 2017 r., a roszczenie powódki przedawniło się już w sierpniu 2015 r. to trudno przyjąć, iż doszło do uznania roszczenia, które po upływie terminu przedawnienia przekształciło się w tzw. zobowiązanie naturalne. Tak dokonana zapłata odnosi jedynie taki skutek, że spełniający świadczenie nie może żądać jego zwrotu stosownie do treści art. 411 pkt 3 k.c. i nie może być traktowane jako uznanie roszczenia.

Tym samym, na uwzględnienie nie zasługiwały zarzuty apelacyjne sprowadzające się do naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego dotyczącego przedawnienia się roszczenia z tytułu opóźnionego lotu.

Powódka dochodziła odszkodowania za opóźnienie lotu, który miał miejsce w dniu 3 sierpnia 2014 r. Natomiast z powództwem o ich zasądzenie wystąpiła dopiero w dniu 18 grudnia 2015 r. (data prezentaty sądu). Mając zatem na uwadze, że zgodnie z najnowszym stanowiskiem Sądu Najwyższego roszczenia tego typu ulegają przedawnieniu stosownie do regulacji art. 778 k.c. z upływem roku od dnia wykonania przewozu, roszczenie nie mogło zostać uwzględnione z uwagi na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia tak w zakresie do wysokości przewalutowanej części roszczenia głównego, jak i co do roszczenia ubocznego w postaci odsetek za opóźnienie (które uległy przedawnieniu wraz z przedawnieniem roszczenia głównego).

Sąd II instancji nie dopatrył się nieprawidłowości również w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu ostatecznie bowiem stronę powodową należało uznać za przegrywającą zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k. p. c. oraz art. 203 k. p. c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c., zaś o kosztach postępowania apelacyjnego zgodnie z art. 98§1 i 3 k.p.c. §10 ust. 1 pkt 1 w zw. z §2 pkt 1 i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.) obowiązującego w dacie wniesienia apelacji.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.